

ISRAELS HISTORIE

Israels historie er historien om et folk som Gud utvalgte for at dette folket skulle bære frem en forløser for hele verden. Det var Israels store misjon i verden. For at dette skulle bli en virkelighet måtte Gud ha en mann som skulle være stamfaren til folket. De måtte ha et land hvor de kunne bo og utvikle seg. De måtte ha en Gud, en tro, og en lov. De måtte ha et politisk system som bandt folket sammen, og en masse andre ting.

4000 f. Kristus:

Historien deres begynner i Edens hage

I Edens hage rådet uskyldigheten helt til fallet ble en virkelighet. Syndefallet var en katastrofe for menneskeheten og alt det onde i verden stammer fra dette. Men samtidig oppsto straks et behov for syndsforlatelse og forløsning. Den samme dag som fallet skjedde kom Gud med et løfte om en forløser. Han sa:

Og jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen, mellom din ætt og hennes ætt. Han skal knuse ditt hode, og du skal knuse hans hæl. 1M 3:15

Her sies det at kvinnen skal bringe frem en ætt (entall) som skal knuse djevelens makt. Hvem er så denne kvinnen? Er det jomfru Maria? Mange tror det. Jeg tror det ikke. Kvinnen kan ikke være noen annen enn Israels folk som frembrakte Jesus i tidens fylde.

Jesus sa det klart:

Dere tilber det dere ikke kjenner. Vi tilber det vi kjenner, for frelsen kommer fra jødene. Joh 4:22

Det samme finner vi i Åp. 12: hvor det tales om kvinnen kledd med solen:

Et stort tegn ble sett i himmelen: En kvinne, kledd med solen, og månen under hennes føtter, og på hennes hode en krone av tolv stjerner. Hun var med barn og skrek i barnsnød og fødselsveer. Hun fødte en sønn, et guttebarn, som skal styre alle hedningefolkene med jernstav. Og hennes barn ble borttrykket til Gud og hans trone.

Åp 12:1-2, 5

Så her ser vi at allerede i Edens hage og på samme dag som syndefallet, hadde Gud en plan klar for vår frelse. Han hadde også tanken på Israels i hvilken nasjon Jesus skulle fødes (bli en jøde) og vokse opp i en spesiell familie utvalgt av Gud. Inkarnasjonen var også implisert i dette verset for bare ved å bli menneske kunne Herren Jesus ta kampen opp med djevelen og beseire ham for oss.

2000 f. Kristus:

Abrahams utvelgelse

Abraham er den syvende fra Noa og høre til Sems ætt. Noa hadde jo tre sønner, Sem Kam og Jafet. Velsignelsen ble på en særlig måte lagt på Sem. Noa profeterte:

*Han sa også: Lovet være Herren, Sems Gud, Kana'an skal være hans trell!
Gud skal gjøre det vidt for Jafet, han skal bo i Sems telter, og Kana'an skal være hans trell! 1M 9:26-27*

Her sies det at Herren er Sems Gud og at Han skal bo i Sems telter. Det er ikke slik at Jafet fikk lovnad om å bo i Sems telter. For Jafet ble samfar til europeerne og drog langt bort fra semittenes land, Kanaan og Midt-Østen.

Men Abraham og hans familie drog etter hvert til Ur i Kaldea hvor de ble avgudsdyrkere og kom dermed bort fra troen på Jehova.

Og Josva sa til hele folket: Så sier Herren, Israels Gud: Fedrene deres, blant dem Tarah, Abrahams og Nakors far, bodde i gammel tid på den andre siden av elven. De dyrket fremmede guder. Jos 24:2

Men Gud hadde lovet velsignelse over Sems ætt og kom for å åpenbare seg for Abram. Om dette sier Stefanus:

Og Stefanus svarte: Brødre og fedre, hør på meg! Herlighetens Gud åpenbarte seg for vår far Abraham mens han var i Mesopotamia, før han bosatte seg i Karan. Og han sa til ham: Dra ut fra ditt land og fra din slekt, og gå til det land som jeg vil vise deg! Da drog han ut fra Kaldeer-landet og slo seg ned i Karan. Og etter at hans far var død, lot Gud ham flytte derfra til dette landet som dere nå bor i. Apg 7:2-4

Denne åpenbaringen førte til at Abraham ble en troende og flyttet ut fra Ur og drog mot landet som Gud ville vise ham. Slik begynner historien om Abraham hans om ble stamfar til det jødiske folket.

Hovedlinjene trekkes opp

I 1. Mos 12:1-3 finner vi noe av de aller viktigste profetiene i Bibelen. Det er Gud som gir Abraham løfter samtidig som disse løftene er fremtidsprofetier som ennå ikke er oppfylt.

Og Herren sa til Abram: Dra bort fra ditt land og fra din slekt og fra din fars hus til det landet som jeg vil vise deg! Jeg vil gjøre deg til et stort folk. Jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort, og du skal bli en velsignelse. Jeg vil velsigne dem som velsigner deg, og den som forbanner deg, vil jeg forbanne. Og i deg skal alle jordens slekter velsignes. 1M 12:1-3

Her ser vi at det gis personlige løfter til Abraham. Gud skal velsigne ham og gjøre hans navn stort og han skal bli til en velsignelse.

Det gis spesifikke løfter om folket (Israel) at det skal bli et stort folk. Det skal ligge slik til at noen vil velsigne det og andre vil forbanne det.

Det gis løfter om en velsignelse som skal nå til alle jordens folk og familier. Dette løftet gjelder ætten som skulle komme. Jesus Messias.

1730 f. Kristus:

Israels folk i Egypt

Vi kjenner til hvordan Abraham og Isak og Jakob hadde sitt hjem i Kanaans land og bodde der som fremmede og utlendinger. De eide ikke noe egen jord eller område som de kunne kalle sitt. Likevel sa Gud at dette landet, så langt øyet kunne se, skulle bli deres land. Men først måtte Israel vokse seg stort og bli hardføre slik at de ved krig kunne vinne seg sitt eget land.

Derfor kom hungersnøden over hele Midt-Østen også over Kanaan. Og Jakob sendte sine sønner til Egypt for å kjøpe korn. Men før dette har vi historien om Josef. Han er jo et bilde på Jesus som på samme måte som Josef ble forkastet av sitt eget folk og led døden. Men Josef ble de facto sendt til Egypt for å holde slekten i live. Han ble redningsmannen, ikke bare for Egypt og andre folkeslag men også for sitt eget hus.

Da sa Josef til brødrene: Kjære, kom hit til meg! Og de kom bort til ham. Han sa: Jeg er Josef, deres bror, som dere solgte til Egypt. Men vær nå ikke bekymret eller urolige fordi dere solgte meg hit! Det var jo for å berge liv at Gud sendte meg hit i forveien for dere. 1M 45:4-5

Nå kom Jakob og hele hans familie til Egypt – 75 sjeler – og der bodde de i Gosen. Senere kom det andre herskere over landet og trelldomstiden begynte. I 400 år var de slaver og bygget opp store

byer i landet. Israel ropte til Gud om frelse.

1500 f. Kristus:

Israel forløses fra Egypt

Tiden kom da Israel skulle befris fra fangenskapet. Gud oppreiste Moses og den natten påskelammet ble slaktet var Israels folk klar til å dra ut. Moses ledet dem og ved Sinai ble loven gitt. Israel var et slavefolk og hadde ingen "fighting spirit". De var vant med å bøye nakken. I Kanaans land var det befestede byer og sterke krigernasjoner. Israel måtte derfor herdes. Derfor ble reisen deres som kunne ha tatt 6 dager forlenget til 40 år. I løpet av denne tiden døde den gamle generasjonen ut. Alle som var over 20 år da de forlot Egypt falt i ørkenen.

Gud viste folket sitt at han var i stand til å ta vare på dem. Han gav dem brød fra himmelen, manna og lot vann velle frem fra klippen. Skoene på føttene deres ble ikke slitt ut og på dagen var skyen over dem og beskyttet mot de ultrafiolette strålene. Om natten var ildstøtten og gav dem lys.

Jeg lot dere vandre førti år i ørkenen. Deres klær ble ikke utslitt, og skoene ble ikke utslitt på din fot. Dere fikk ikke brød å ete eller vin og sterk drikk å drikke, for at dere skulle kjenne at jeg, Herren, er deres Gud. 5M 29:5-6

1450 f. Kristus:

Israel i Kanaans land

Moses ledet folket frem til grensen og skuet inn over landet fra Nebo. Der døde Moses. Han ble 120 år. Men Josva ledet folket videre. Vi leser om Jeriko som falt ved Guds under og andre byer som ble inntatt av jødene. Litt etter litt inntok de landet og drev ut de avgudsdyrkende kanaaneere.

Dessverre ble de lurt og noen av disse folkeslagene ble igjen og ble etter hvert en snare for Israel. Deres kvinner ble gift med israelere og de begynte å dyrke de fremmede guder. Herren vrede ble opptent mot dem.

Folket fryktet Herren så lenge Josva levde og så lenge de levde som hadde vært sammen med Josva. Men de generasjoner som kom etterpå falt fra Herren.

Men synes dere ikke om å tjene Herren, så velg i dag hvem dere vil tjene, enten de guder deres fedre dyrket på den andre siden av elven, eller de guder amorittene dyrket, de som hadde det landet dere nå bor i! Men jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren. Jos 24:15

1400 f. Kristus:

Vanskelige år

Når vi kommer til Dommerboken finner vi at Israel er langt nede. De faller fra Herren og han tillater at det kommer fremmede makter inn i landet og Israel kommer under fremmed åk. Hele 11 ganger finner vi at Israel treller under sine fiender. Men når folket roper til Herren i sin nød oppreiser han dommere som redningsmenn og de kjemper og frelser Israel. Vi kjenner navn som Gideon, Jefta og Deborah med flere.

På den tiden var det ikke noen fast statsordning. Israel var et teokrati men hadde ingen sentral regjering eller en konge som kunne samle dem.

I de dager var det ingen konge i Israel, hver mann gjorde det som var rett i hans øyne. Dom 17:6

1100 f. Kristus:

Fornøyelse og kongedømme

Det oppsto etter hvert et behov i folket. De ville ha en konge over seg, slik de andre folkene rundt om kring hadde.

På den tiden var det Samuel levde. Han var oppreist av Gud og var den siste av dommerne og den

første i en rekke av profeter i Israel. Samuel var gudsfryktig og rettferdig og han dømte Israel i 40 år.

Samuel var den som innsatte den første kongen i Israel. Hans navn var Saul. Han var av Benjamin stamme. Til å begynne med var han god men ble etter hvert egenrådig. Han mishaget Herren og han valgte en annen i Sauls sted. Hans navn var David.

Samuel svarte Saul: Jeg vil ikke gå tilbake sammen med deg! For du har forkastet Herrens ord, og derfor har Herren forkastet deg, så du ikke skal være konge over Israel.

1Sam 15:26

1055 f. Kristus:

Davids kongedømme

David var en spesiell mann. Han ble etter hvert konge over hele Israel og regjerte i 40 år.

Han tok seg flere koner og opplevde mange problemer i sin familie. En av hans sønner, Absalom, ville styrte David og selv ta kongemakten. Han ble drept av hærføreren Joab.

David syndet også grovt men ydmyket seg, bekjente og fikk tilgivelse. Han var en liflig sanger og skrev mange salmer og lovprisninger i Bibelen. Det spesielle med David er at han fikk sterke profetier om fremtiden og kongedømmet.

slik det har vært like fra den dag jeg satte dommere over mitt folk Israel. Jeg har latt deg få ro for alle dine fiender. Og nå forkynner Herren deg at Herren vil bygge deg et hus. Når dine dagers tall blir fullt, og du hviler hos dine fedre, da vil jeg etter deg oppreise din sønn som skal utgå av ditt liv, og jeg vil grunnfeste hans kongedømme.

Han skal bygge et hus for mitt navn, og jeg vil trygge hans kongetrone til evig tid.

2Sam 7:11-13

1015 f. Kristus:

Israel under Salomo

Denne tiden var et nasjonalt høydepunkt for Israel. Templet var ferdig bygget og innviet, gudstjenesten pågikk dag og natt og det var velstand og fred ved alle grenser. På denne tiden nådde landområdene langt og var det største noen sinne. Salomo var høyt respektert og fremmede nasjoner kom for å høre hans visdom. Han fikk etter hvert et stort harem og det sies at han hadde 1000 kvinner (konkubiner).

Dette førte Salomo på avveier og han vek bort fra Guds vei og begynte å dyrke avgudene. Dette vekket Herrens mishag og Gud sa at kongedømmet ville bli revet ut av Salomos etterkommeres hånd. Det skjedde også.

Men kong Salomo elsket mange fremmede kvinner foruten Faraos datter, moabittiske, ammonittiske, edomittiske, sidoniske, hetittiske, kvinner av de hedningefolk som Herren hadde talt om og sagt til Israels barn: Dere skal ikke gi dere i lag med dem, og de ikke med dere. Ellers kommer de for visst til å vende hjertene deres til sine guder. – Disse kvinnene holdt Salomo seg til, og dem elsket han. Han hadde sju hundre hustruer av fyrstelig rang og tre hundre medhustruer. Disse hustruene hans bøyde hans sinn. Da Salomo ble gammel, vendte hustruene hans hjerte til andre guder, og hans hjerte var ikke helt med Herren hans Gud, slik som hans far Davids hjerte hadde vært. Salomo fulgte Astarte, sidoniernes guddom, og Milkom, ammonittenes styggedom. Og Salomo gjorde det som ondt var i Herrens øyne. Han fulgte ikke trofast etter Herren, slik som hans far David hadde gjort. På den tiden bygde Salomo en offerhaug for Kamos, Moabs styggedom, på det fjellet som ligger midt imot Jerusalem, og for Molok, Ammons barns styggedom. 1Kong 11:1-7

Da sa Herren til Salomo: Siden det er slik med deg, og du ikke har holdt min pakt og mine lover, som jeg har gitt deg, så vil jeg rive riket fra deg og gi det til din tjener.

1Kong 11:11

Riket blir delt

Det gikk slik som Gud hadde sagt. Israel var et 12-stammefolk men nå ble de 10 stammene i nord skilt ut fra Juda i sør. Det hadde seg slik at Salomos sønn Rehabeam skulle overta riket etter sin far. Han var en uforstandig mann og mot de eldstes råd fortsatte han å øke skattene som folket skulle betale. Dette skapte veldig misnøye.

Gud hadde oppreist to fiender mot Israel og det sittende kongedømme. Den ene var Hadad fra Edom. Han ble en veldig motstander mot Israel. Den andre var Jeroboam, fra Serada i Eifraim. Denne siste kom til å gjøre opprør mot Rehabeam og skilte seg fra Juda i sør. Nå ble det to kongerikker i Israel. Fra nå av er Israel de 10 stammene i nord Men Juda er regjeringsmakten i sør.

Da nå hele Israel så at kongen ikke hørte på dem, svarte folket kongen og sa: Hva del har vi i David? Vi har ingen lodd i Isais sønn. Til dine telt, Israell! Sørg nå selv for ditt hus, David! – Så drog Israel hjem igjen. 1Kong 12:16

Nå går det raskt mot en endelig slutt for begge deler av riket. Først kommer assyrerne over 10-stammeriket i nord. Deretter over Juda og Benjamin i sør.

Satans angrep mot Israel

Det er ganske sikkert at djevelen vet at Messias vil komme. Han vet også at Messias vil komme gjennom Israels folk. Derfor setter han i gang alle mulige angrep mot jødefolket for å ta bort fra dem Guds velsignelse og beskyttelse. Han vil ødelegge dem slik at Messias ikke skal komme og knuse hans makt. Vi leser noe av denne historien i Åp. 12:3-4

Og et annet tegn ble sett i himmelen – og se: En stor ildrød drage som hadde sju hoder og ti horn, og på sine hoder sju kroner. Med sin hale drog den med seg tredjedelen av himmelens stjerner og kastet dem til jorden. Og den stilte seg foran kvinnen som skulle føde, for å sluke barnet hennes så snart hun hadde født. Åp 12:3-4

Det var spesielt én gang da kongedømmet holdt på å helt forsvinne. Vi leser om dette i *Da Akasjas mor Atalja fikk vite at hennes sønn var død, gikk hun i gang med å utrydde hele kongeætten i Judas hus. Men kongedatteren Josabat tok Joas, Akasjas sønn, og førte ham hemmelig bort fra kongesønnene som skulle drepes. Hun førte ham og hans amme inn i et sengekammer. Og Josabat, kong Jorams datter, presten Joadas hustru – hun var søster til Akasja – gjemte gutten for Atalja, så hun ikke fikk drept ham. Siden var han hos dem i Guds hus og ble holdt skjult der i seks år, mens Atalja regjerte i landet. 2Krøn 22:10-12*

Her ser vi den onde bestemoren som drepte alle kongesønnene etter kong Akasja, hennes egen sønn. Dvs. hun drepte sine egne barnebarn slik at hun selv kunne få kongemakt og regjere. Men Joas, som var den eneste gjenlevende av kongeslekten ble reddet i siste liten av Josabat, søster til den nå avdøde Akasja. Sammen med presten Joadas gjemte de gutten i Guds hus. Hadde kongelinjen blitt brutt, ville ikke Jesus ha kommet i fra Davids hus og ætt.

724 f. Kristus:

Assyrerne bortfører de 10 stammene

En stormakt vokser frem i Østen. Det er det mektige Assyrer-riket (nå Iran). De kom over Israel og gjorde landet til et lydrike. Israels konge fikk fortsatt regjere men måtte betale skatt til assyrrkongen og love troskap.

Men Hosea, den siste av de ugudelige kongene i Israel ble bortført til Assyria i året 722 før Kristus sammen med 27 000 fanger. Den assyriske kongens navn var Sargon.

I Hoseas niende år inntok den assyriske kongen Samaria og bortførte Israel til Assyria. Han lot dem bo i Halah og ved Habor, en elv i Gosan, og i Medias byer.

Slik gikk det fordi Israels barn syndet mot Herren sin Gud, han som hadde ført dem opp fra landet Egypt og utfridd dem av den egyptiske konge Faraos hånd. De fryktet andre guder og vandret etter skikkene hos de hedningefolk som Herren hadde drevet bort for Israels barn, og etter de skikker som Israels konger hadde innført. 2Kong 17:6-8

589 f. Kristus:

Babylonierne bortfører Juda

Bare 133 år senere, i året 589 f. Kristus kommer den mektige babyloniske kong Nebukadnesar og inntar Juda. Han brenner byene og Jerusalem med Salomos tempel blir heller ikke spart. Den ugudelige kong Sedekias blir bundet med kobberlenker, hans sønner drept mens kongen selv blir ført til Babylon. Deres synder var ikke lenger til å holde ut og Herrens straffedom nådde til slutt også til den rest av Juda som var igjen.

I Sidkias niende regjeringsår, i den tiende måneden, på den tiende dag i måneden, drog kongen i Babel, Nebukadnesar, med hele sin hær mot Jerusalem. De beleiret byen og bygde skanser rundt omkring den. De holdt byen kringsatt like til kong Sidkias ellefte år. 2Kong 25:1-2

I den femte måneden, på den sjuende dag i måneden – det var Babels konge Nebukadnesars nittende år – kom Nebusaradan, høvdingen over livvakten, en av Babel-kongens menn, til Jerusalem. Han brente opp Herrens hus og kongens hus. Og alle Jerusalems hus – alle stormennenes hus – brente han opp med ild. Og hele den hær av kaldeere som høvdingen over livvakten hadde med seg, rev ned murene omkring Jerusalem. 2Kong 25:8-10

Juda og Jerusalem ligger øde i 70 år

Det fagre land gikk nå inn i sin sabbatshvile. I hele 70 år skulle denne landflyktigheten vare. I denne tiden var de 10 stammene i områdene som hørte inn under det assyriske riket og Juda bodde i landet Babel (nå Irak). Dette var tiden for Daniel og Ezekias. Daniel fikk syner, drømmer og åpenbaringer men Ezekiel var en mektig profet som talte Herrens ord til sin samtid. Før disse hadde profeten Jeremias sagt at fangenskapet skulle vare i 70 år.

Men når sytti år er til ende, vil jeg besøke kongen i Babel og folket der, sier Herren, på grunn av deres misgjerninger. Og kaldeernes land vil jeg besøke og gjøre det til evige ørkener. Jer 25:12

For så sier Herren: Når sytti år er gått for Babel, vil jeg se til dere og oppfylle for dere mitt gode ord, at jeg vil føre dere tilbake til dette sted. Jer 29:10

Når tiden begynte å nærme seg vendte Daniel seg til Gud i bønn. Han ba om tilgivelse for alle de synder Israel hadde gjort og ba om at de måtte komme tilbake til sitt land igjen.

i det første år av hans regjering gransket jeg, Daniel, i bøkene og la merke til tallet på de år som Herren hadde talt om til profeten Jeremia – at han ville la fulle sytti år gå til ende mens Jerusalem lå i ruiner. Dan 9:2

606 f. Kristus:

Juda vender tilbake

I perserkongen Kyros dager 606 år før Kristus får jødene lov til å vende tilbake til Judea. De redskaper og kar av gull og sølv som var blitt ført bort fra templet i Jerusalem 70 år tidligere, blir nå overgitt til jødene. Under ledelse av Serubabel (av kongelig ætt) drar noen av jødene tilbake til Jerusalem.

Det var i perserkongen Kyros' første år. For at Herrens ord gjennom Jeremias munn skulle oppfylles, vakte Herren slike tanker i perserkongen Kyros' ånd at han lot utrope i hele sitt rike og dessuten kunngjøre ved en skrivelse: Så sier Kyros, kongen i Persia: Herren, himmelens Gud, har gitt meg alle jordens riker. Og han har pålagt meg å bygge et hus for ham i Jerusalem i Juda. Er det noen blant dere som hører til hans folk, må så hans Gud være med ham! Han kan dra opp til Jerusalem i Juda og bygge Herrens, Israels Guds hus! Han er den Gud som bor i Jerusalem. Esr 1:1-3

Dette er de menn fra landskapet Juda* som dro hjem fra fangenskapet i det fremmede landet, de som kongen i Babel, Nebukadnesar, hadde bortført til Babel. Nå vendte de tilbake til Jerusalem og Juda, hver til sin by. De fulgte med Serubabel*, Josva, Nehemja, Seraja, Re'elaja, Mordekai, Bilsan, Mispar, Bigvai, Rehum og Ba'ana. – Dette er tallet på Israels menn: Esr 2:1-2

Senere ble det ytterligere en reise under ledelse av Esra i kong Artaxerxes regjering. Dette var i året 458 før Kristus. Dette ble den andre avdelingen i tilbakevendingen til Judea.

En tid senere, under perserkongen Artaxerxes' regjering, dro Esra, sønn av Seraja, sønn av Asarja, sønn av Hilkia, Esr 7:1

En tredje reise fant sted under stattholderen Nehemias som på den tid tjente som kongens munnskjenk. Dette hendte i året 445 før Kristus.

I måneden nisan i kong Artaxerxes' tjuende år traff det seg en gang slik at det var satt fram vin for ham. Jeg tok da vinen og rakte den til kongen. Jeg hadde aldri før vært sorgfull når jeg stod for hans ansikt. Da sa kongen til meg: Hvorfor ser du så bedrøvet ut? Du er jo ikke syk. Det kan ikke være annet enn hjertesorg! Da ble jeg meget redd. Og jeg sa til kongen: Kongen leve for evig! Skulle ikke jeg se bedrøvet ut når byen hvor mine fedres graver er, ligger øde, og dens porter er fortært av ild! Neh 2:1-3

Når Israel nå hadde vendt tilbake til sitt land Judea bygget de opp igjen Jerusalems murer og satte byen i stand. Senere ble templet gjenreist og gudstjenesten gjenopprettet. Dette skjedde over lang tid og med stor motstand fra de hedenske folkeslag som da bodde i områdene. Men Juda var igjen kommet tilbake og en rest holdt seg til Herren og med avgudsdyrkelsen var det helt slutt.

Profetene i Israel

Dette er et forunderlig og vidunderlig kapittel i Israels historie. Disse hellige menn, talte Guds ord til folket, drevet av Den Hellige Ånd.

Og desto fastere har vi det profetiske ord, som dere gjør vel i å akte på. Det er som en lampe som lyser på et mørkt sted, inntil dagen lyser fram og morgenstjernen går opp i deres hjerter. For dere vet først og fremst dette, at intet profetord i Skriften er gitt til egen tydning. For aldri er noe profetord brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd. 2Pet 1:19-21

Om denne frelse var det profetene gransket og ransaket, de som profeterte om den nåde som dere skulle få, idet de gransket hvilken eller hva slags tid Kristi Ånd, som var i dem, viste fram til når han forut vitnet om Kristi lidelser og herligheten deretter. Det ble åpenbart for dem at de ikke tjente seg selv, men dere, med dette som nå er blitt kunngjort for dere ved dem som forkynte dere evangeliet ved Den Hellige Ånd, han som ble sendt fra himmelen – dette som englene trakter etter å skue inn i. 1Pet 1:10-12

I tiden etter tilbakekomsten fra Babylon virket profetene Sakarias og Haggai.

De store verdensriker og jødene

På verdensarena kommer der store verdensrike. Det er først og fremst Assyria, så Babylon, deretter Persia, så det greske riket ved Alexander den store. Etter dette blir den daværende verden delt inn i fire deler og gitt til Alexander den stores fire generaler. Etter Alexander oppsto der i realiteten tre riker:

Det er 1) Makedonia og Hellas, 2) Mesopotamia og 3) Persia, Egypt, Palestina (Syria)

Israel kom under det palestinske området og okkupasjonen av Judea førte til et sterkt forsøk på å hellenisere jødene og slik få dem bort fra troen og hengivenheten til Javeh.

Det var drømmen. Nå skal vi si kongen hva den betyr. Konge, du er kongenes konge, som himmelens Gud har gitt riket og makten og styrken og æren! Menneskenes barn, overalt hvor de bor, markens dyr og himmelens fugler - alle har han gitt i din hånd og gjort deg til herre over dem. Du er hodet av gull. Men etter deg skal det oppstå et annet rike, ringere enn ditt, og så et tredje rike, av kobber, som skal herske over hele jorden. Deretter skal det komme et fjerde rike, som skal være sterkt som jern. Likesom jernet knuser og sønderslår alt, så skal dette riket, som knusende jern, slå i stykker og knuse alle de andre rikene. Men når du så at føttene og tærne var dels av pottemakerleire, dels av jern, så betyr det at riket skal være et delt rike. Det skal ha noe av jernets styrke i seg, ettersom du så at jern var blandet med leiren. Og det at tærne på føttene var dels av jern, dels av leire, det betyr at riket for en del skal være sterkt og for en del svakt. Og når du så at jernet var blandet med leire, så betyr det at de skal blande seg med hverandre ved giftermål. Men de vil likevel ikke holde sammen, likesom jern ikke blander seg med leire. Dan 2:36-43

Makkabeerne og kampen for selvstendighet

Judea kom under syrisk herredømme og en grusom hersker ved navn Antiokus Epifanes. Han ville tvinge jødene til å forlate troen på den levende Gud og anta hellenismen med all sin avgudsdyrkelse. De hellige skriftene ble brent og Antiokus ofret en gris på alteret i templet i Jerusalem.

Dette førte til en veldig oppstand som varte i flere år. Spesielt var det Judas Makkabeus og hans familie som førte krigene. Vi kan helst sammenligne denne striden med en partisankrig hvor jødene var i mindretall men likevel vant mange slag. Flere av brødrene Makkabeus ble drept i kamp men til slutt måtte Antiokus Epifanes se seg slått av jødehæren og inngå et forlik med dem. Denne beretningen er ikke i Bibelen men er å finne i 1. og 2. makkabeerbok i samlingen av de Apokryfiske bøker

Ingen profetrøst på 400 år

Den siste profeten som talte er Mika. Etter han kom det ikke flere profeter i Israel før døperen Johannes. I disse 400 år var det stille fra himmelen. Men jødefolket fortsatte med sin gudsdyrkelse. Synagogen ble et sentret for samlinger omkring Guds ord på sabbaten og i templet foregikk gudstjenesten slik den var foreskrevet i Mose lov. De religiøse partiene ble formulert på denne tiden, fariseere og saddukeere. En annen mer ekstrem religiøs retning, esseerne holdt til i Judea ørken og helliget seg i det de ventet på Messias.

Fra år 165 til 63 før Kristus

På det politiske plan skjedde det også mye. I etterkant av makkabeerkrigene oppsto det hasmoneiske dynastiet. Det var etterkommerne av familien Makkabeus som styrte. I året 104 f. Kristus kom Johannes Hyrkan til makten. Etter han finner vi Aristobolus I, Alexander Janneus, dronning Salome Aleksandra og Hyrkan den II, Aristobolus II og Antigonos. Hele denne perioden var Judea selvstendig fra fremmede makter og jødene styrte seg selv helt frem til år 63 f. Kristus da keiser Pompeius inntok Jerusalem og tok over makten i Judea. Antipater ble romersk prokurator i Judea. Senere ble Herodes den store konge over jødestaten som nå var okkupert av romerne og et lydrike med liten og ingen reell makt.

Tidens fylde kom

Nå var tiden inne for oppfyllelsen av profetordet om Messias første komme. Herodes den store satt på tronen og Judea var underlagt romerne. Det koste og sydet i alle hjørner og den romerske okkupasjonen gjorde Jerusalem til en "hot spot" på jorden. Jesus begynte sin offentlige gjerning og store og herlige gjerninger fant sted. I året 32 e. Kristus døde Jesus på korset og oppsto igjen på den tredje dagen. Han for opp til himmelen og satte seg ved Guds høyre hånd. Jødefolket forkastet Jesus som Messias og denne holdningen har vedvart til denne dag. Men noen jøder tok imot Jesus som Messias og den første menigheten i Jerusalem talte mange tusen i tiden etter Pinsen.

Men da tidens fylde kom, utsendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven, så vi skulle få barnekår.

Gal 4:4-5

Jerusalems ødeleggelse i år 70

Jesus hadde grått over byen. Han fortalte om en tid da Jerusalem skulle bli krigsatt av fiender og murene skulle brytes ned og templet likeså. Jødene skulle falle for sverds egg og føres fangne til mange folkeslag. Alt dette gikk bokstavelig i oppfyllelse i år 70 da Titus med sin hær krigsatt byen og inntok den. Templet ble brent og over 200 000 jøder ble drept. Resten ble ført som fanger og solgt som slager til mange folkeslag.

Da han kom nær og så byen, gråt han over den, og sa: Visste også du, om enn først på denne din dag, hva som tjener til din fred! Men nå er det skjult for dine øyne. For dager skal komme over deg, da dine fiender kaster en voll opp omkring deg, og de skal kringsette deg og trenge deg fra alle kanter. Og de skal slå deg til jorden, og dine barn i deg. De skal ikke la stein bli tilbake på stein, fordi du ikke kjente din besøkestid.

Luk 19:41-44

Evangeliet går til hedningefolkene

Det var klart at jødene skulle først og fremst høre evangeliet og få frelsens tilbud. Da de ikke tok imot gikk evangeliet til hedningefolkene. Paulus ble kalt til hedningenes apostel og han grunnla mange menigheter blant folkeslagene i den daværende siviliserte verden.

han sier: Det er for lite at du er min tjener til å gjenreise Jakobs stammer og føre den frelste rest av Israel tilbake. Så vil jeg da gjøre deg til et lys for hedningefolkene, for at min frelse må nå til jordens ende.

Jes 49:6

Men Herren sa til ham: Gå av sted! For et utvalgt redskap er han for meg, til å bære mitt navn fram både for hedningefolk og konger og for Israels barn. For jeg skal vise ham hvor mye han må lide for mitt navns skyld. Apg 9:15-16

Nå kom de 2000 år med landflyktighet hvor Israel var blant folkeslagene. Men det var mange løfter i Guds ord om at både Juda og Israel skulle finne tilbake til sitt eget land i Midt-Østen. I endens tid skulle dette hende. Vi har bevitnet at Israel igjen har fått sitt eget land og dette varsler oss om at tiden for deres frelse og verdens forløsning stunder til.